

ats

MASTER. Anne Kalstad Mikkelsen har skrevet en masteroppgave om natur og mennesker i pitesamisk område. Foto: Laila Gabrielsen

– Forståelsen for natur lever ennå

– Det samiske har vært forbundet med skam, sier Anne Kalstad Mikkelsen.

LAILA GABRIELSEN

BEIARN: Anne Kalstad Mikkelsen har skrevet en masteroppgave om natur og mennesker i pitesamisk område.

– Mye har gått tapt. Både språk, historie, stedsnavn og kulturhistorie, men en ting lever ennå, nemlig den samiske naturforståelsen.

Interessert

Torsdag presenterte hun oppgaven på Pitesamisk senter Duoddara Ráfe i Beiarn, for et lite, men veldig interessert publikum.

I oppgaven har hun sett på hvilke konsekvenser fornorskningen har

hatt i pitesamisk område, men også på pitesamenes forhold til naturen.

Forbundet med skam

Gjennom intervjuer med pitesamer fra området har hun samlet historier om disse forholdene. I likhet med andre samiske områder har hun funnet at det samiske har vært forbundet med skam, at samene har vært utsatt for diskriminering, mystifisering, stigmatisering, usynliggjøring og fordommer.

I dag er det pitesamiske språket borte i Norge, og det meste av kultur og historie er gått tapt. Det er få som definerer seg som samer, selv om det er liten tvil om at dette har vært samisk område lenge.

Mistet sin identitet

Saltfjellet har blant annet det største antall stallotufter i hele landet, og det er registrert nærmere tusen samiske kulturminner i området.

– Ytre forhold med vær og udyr på attenhundretallet førte til at rein-drifta gikk nenedom i Salten, og

med den det samiske felleskapet. Samene fikk ingen anerkjennelse for sin bakgrunn, og mistet sin samiske identitet. Likevel har de beholdt forholdet til naturen. Naturen har vært en støtte og hjelp, samene «speiler seg» i naturen og finner seg selv der, mener Anen Kalstad Mikkelsen.

Samisk naturforståelse

Mikkelsen mener samens forhold til naturen er annerledes enn den norske. Man besøker ikke naturen, bruker den ikke som rekreasjon, man er i naturen, er en del av naturen. Man står ikke over den.

– Presset utenfra har kanskje ført til at man har trengt naturen for å ta vare på sin samiskhet. På den måten er dette kanskje det minst fornorskede området, som verden og resten av Sapmi trenger å lære noe av, konkluderer Mikkelsen.

redaksjonen@saltenposten.no

foto: Maria Trondsen